

Izhaja :
vsak ponedeljek in četrtek
popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
„ pol leta 8 „
„ četrt „ 4 „
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik :
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 70

V Gorici, v četrtek 11. septembra 1924.

Leto VII.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdaja konsorcij
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk Zadrudne tiskarne
v Gorici
Riva Piazzetta št. 18.
Uprava in uredništvo :
ulica Mameli št. 5.
— (prej Scuole). —

Delo za državo.

Goriški podprefekt Robert Nicolotti je mož, katerega pozna danes skoro vsak človek v naši deželi. Nobeden vladni zastopnik, kar jih je bilo v palači bivšega okr. glavarstva na Travniku, se ni vtisnil tako globoko v spomin prebivalstvu kakor gospod Robert Nicolotti. Že v prvih tednih, ko se je prikazal v Gorici, je vsak naš najnavadnejši kmet, če je prišel z njim v dotiko, na mah spoznal, da je novi podprefekt res čudovita prikažen: gospod Robert je dokazal namreč v vsaki besedi, ki jo je izgovoril Slovincem, da je najbolj nesposoben uradnik, kar smo jih imeli v naši deželi iz časov cesarice Marije Terezije. Razumeti vsaj nekoliko slovensko ljudstvo, med katerim živi, to je bila zanj nadčloveška naloga, kateri ni mogel biti kos za nobeno ceno, tudi ko bi se bil raztrgal od napora. Naši župani, kmetje in tudi ženske mu tega niso zamerili, ker v življenju je vse odvisno od inteligence, katere si žalibog nihče in tudi podprefekt ne more sam odmeriti. Saj se je gospod Robert celo čudil, da govore po petih letih slovenski kmetje v svojih vaseh še samo slovenski, da pojejo slovenske pesmi, da imajo slovenske shode itd. Take in enake je kvasil vladni zastopnik komendant Nicolotti vpricho naših ljudi. Kmetje so se iz srca smejali in zabavali: »Od kod se le pa tu vzelo? Gotovo so ga iskali s povečalnim steklom po vsej državi, da bi ga poslali nam v Gorico. Saj smo imeli v naši sredi kom. Maggionija, Pio Maro in Gottardija, pa so bili resni možje. Ta pa uganja burke, da se mu hribi smejejo.«

V kratkem se je pa izkazalo, da gospod Robert ni le neveden in absolutno nesposoben, ampak tudi trmast in nasilen, kakor se večkrat pri takih dogaja. Občudovati je začel svojo lastno politiko in mislil, da je zelo pameten in neznanjsko sposoben. Čim bolj je rasteł proti njemu odpor, tem bolj se je v svoji čudni glavi prepričeval, da je na pravi poti. Hotel je biti energičen in je podiral pred seboj vse ovire, pri čemer je pa mimogrede podiral tudi zakone. Žalostno je bilo videti, kako razsujata gospod Robert po deželi in lahkomiselno vnučije ves politični kapital, ki so ga v korist države njegovi predniki nabrali med Slovenci. Bilo je, kakor bi bili spustili slona v travo s parcelanasto posodo. Po dveletnem delovanju je gospod Robert dosegel zaželjeni uspeh: okoli in okoli same črepinje. Povrh se je zapisal neizbrisno tudi v srce prebivalstva, zakaj danes ni bolj zasovražene oblastnika kakor je trmast in nasilni Nicolotti.

Gospod Robert se ni v dveh letih prav nič naučil, ostal je trd, kakor je pri takih v navadi. Da bi postal vsaj ponižen in skromen in spoštoval zakone. Kaj še! Pretekli teden so se vršile po Vipavski dolini protizakonite hišne preiskave po župniščih. Ne da bi imeli orožniki od sodnje predpisane pooblastila, so se pojavili n. pr. v župnišču v Sv. Križu in prebrskali vse stanovanje župniku Reicu. Da ni orožja v stanovanju gospoda župnika,

to vedo dobro podprefekt in vsi njegovi podrejeni. Cemu torej preiskava? Kedaj bomo končno dosegli, da se v naši deželi spoštujejo postave? Ali ste gospod Nicolotti postavljeni zato, da zakon izvršujete ali da ga tomite? Bomo že mi poskrbeli, da Vas centralna vlada prisili k spoštovanju postave.

Vi naše ljudstvo le poljušujete, Vi ubijate v naših krajih ugled vlade in države in tega mora biti že enkrat konec.

Kaj se godi po svetu?

Cenjenim naročnikom in bravcem sporočamo, da je bil list sinoči v četrtek 11. septembra zaplenjen.

Zaplenjenih je bilo okrog trideset vrstic političnega pregleda, „Kaj se

Lepi srednji vek!

Časopisje fašistovskih levičarjev je zahtevalo vedno bolj glasno, da se je treba pripraviti na oborožen spopad z nasprotniki, tirjali je vedno bolj burno novo revolucijo, ki naj uduši za vedno drzno opozicijo.

Da bodo spoznali naši čitatelji, v kako napetih razmerah živimo, navedemo tukaj samo grožnje rimskega fašistovskega dnevnika »L'Impero«. List piše, da bi bilo potrebno vrniti se k srednjemu veku in vporabiti proti opozicionalnim politikom vse kazni in muke starih časov. Glavne nasprotnike bi morali vtakniti v kletke in jih razkazovati občinstvu. Amendolo bi morali postaviti nagega na sramotni oder sredi Rima in ljudje, ki hodijo mimo, naj bi mu pljuvali v obraz. Turatija bi bilo potrebno zvezati konjem na rep in ga vlačiti po glavnih rimskih ulicah. Druge nasprotnike bi morali postaviti na natezalnice ali jih sežgati na grmadah. Oh kako lepi, kako moški in junaški so bili časi srednjega veka. Vrnimo se k njim nazaj in opozicije bo kmalu konec.

„Doli z Matteottijem, živijo Dumini!“

Kakšen duh vlada v nekaterih krogih fašistovske stranke, vidimo najbolj jasno v tem, da je prelela vdova Matteottija različna grozilna pisma, v katerih ji pretijo s smrtjo. Proti pesniku Sem Benelliju so se vršile demonstracije in pri tem so se čuli vzkliki: »Doli z Matteottijem! Živijo Dumini!« V nekaterih mestih so napelili enake napise po zidovih in vzbudili v ljudstvu neznanjsko ogorčenje.

Nevarnost novega oboroženega spopada je silovito razburila liberalne zaveznike fašistovske vlade. »Il

Kako je mogoče, da se nahaja v Gorici še podprefekt, katerega mrzi vsa javnost brez razlike na narodnost in stranko, zakaj se ne odstrani mož, ki leži kakor jarem na prebivalstvu celega okraja?

Kar je g. Robert Nicolotti pri nas v dveh letih izvršil, bi moralo zadostovati, da bi ga državna uprava nele premestila, ampak kar odstavila in mu dala nasvet, naj poskusi svojo srečo v kaki drugi panogi pridobitnega življenja.

godi po svetu“, in sicer takoj ob začetku.

Zato smo bili prisiljeni prirediti po zaplembi drugo izdajo.

Zato se je tiskala druga naklada v petek predpoldne.

Giornale d'Italia«, glasilo bivšega ministrskega predsednika Salandre, je začel s tako ostrino napadati Mussolinija, kakor se ni še nikdar čulo v opozicionalnem tisku. »Giornale d'Italia« je približno tak kakor tržaški »Piccolo«. Dnevnik je previden, skrajno preudaren in bojazljiv in stokrat pomisli, preden kaj napiše. Ko se že vsa javnost razburja in vpije na vlado, je »Giornale d'Italia« še vedno miren in hladen in leno molči. Če se »Giornale d'Italia« vzdigne iz svojega opreznega miru in udari, potem morajo biti vzroki silno tehtni in vsi vedo, da je položaj res zelo resen.

Zadnji strelski jarek.

Iz tega vzroka je vzbudila pisava »Giornale d'Italia« velikanski vtis v vsej italijanski javnosti. Fašisti — pravi »Giornale d'Italia« — se vprašujejo, kdo bi mogel nastopiti vlado, ako bi padlo sedanje ministerstvo. Mussoliniju ni mogoče dobiti naslednika in zato mora ostati fašistovska vlada še nadalje na krmilu. »Predvsem ni znamenje izvrstnega zdravlja za ministrstvo«, — pravi list — »ako naslanja vlada svojo pravico do življenja samo na to, da ji je težko dobiti naslednika. Vlada dela zelo slabo, če se preveč zanaša na ta poslednji strelski jarek, ki se lahko podere vsak trenutek pod sunki javnega mnenja in fašistovskih zablod. Bolimo se, da je gospod Mussolini zablodel v novo zmoto. Strahovlada ne ugaja Italijanom, temveč jih nasprotno proklete razburja. V razgovoru, ki ga je imel gospod Mussolini z urednikom »Giornale d'Italia«, so najbolj ugajale besede, v katerih je Mussolini rekel, »da pojde, ne da bi zaloputnil za seboj dur«. Italijanskemu značaju ugajajo namreč skromne kretnje.«

Ne drвите v gotovo pogubo!

Dobiti naslednika je res težavno — nadaljuje list — toda ne tako težavno kakor bi kdo mislil. »Stranke, ki

so postale preštevilne in so se dvignile na vrhunec svoje moči, skopnijo nato ko sneg v solncu. Če bo prišla kritična ura, ne bodo mogli fašisti storiti nič, niti najmanjšega poskusa revolucije, zakaj razbili se bodo ob jezovih temeljnih postav države. Saj živi še vladar, ki se ponosno oklepa svojih pravic in dolžnosti in živi končno še italijanski narod, ki noče, da bi se vlada naslanjala izključno na predrznost ene oborožene stranke. Ne hodite torej, tovariši »Popola d'Italia« (list Mussolinijev) po napačnih potih, če nečete škodovati državi in se pognati povrh v gotovo pogubo. Zakaj nimate poguma, da bi stopili iz jarka in se približali duši dežele tudi za ceno, da bi pri tem zakričali različni Farinacci?«

Pazi, krmar, na nove vetrove!

»Gospod Mussolini naj pazi, da se ne bo preveč zanašal na težkoče, kako najti naslednika, zakaj to je silno težek pogrešek. Armade, ki dajajo vladam zaslabo, se sestavijo v gotovem trenutku tudi iz ljudi, ki niso vpisani v nobeni stranki: vse je odvisno od ugodnega javnega mnenja. Saj tudi gospod Mussolini ni postal ministrski predsednik vsled moči svoje stranke in po številu vpisanih članov, ampak vsled podpore močne struje v javnem mnenju, kateremu pa danes fašizem že proklete preseda in ki je precej razočarano nad Mussolinijem. Pazi torej, krmar, na nove vetrove in ne zanašaj se preveč na nemnost ljudstva in na opreznost politikov, ne ceni previsoko bojevitega razpoloženja črnih srca, ker ti to več škoduje nego koristi. Ne zanašajte se na obrambno trdnost zadnjega strelskega jarka, kajti najbolj pametni politiki so se raje prostovoljno umaknili, ko so potipali srčno žilo naroda in zaznali, da jih narod več ne mara.«

Ustrahujte dečke in norce!

»Mi Vam nočemo slabo, gospod Mussolini, in zato Vam damo dober nasvet. Smo ljudje, ki so Vas podpirali, ne da bi od Vas kaj zahtevali, in ki Vas sedaj pošteno opominjamo, preden bomo prisiljeni, Vas prepustiti Vaši usodi. Izstopite iz poslednjega strelskega jarka in približajte se deželi. Najprej pa ustrahujte dečke in norce, ki Vas spravljajo v slabo luč, in dajte deželi resna zagotovila, da boste delali politiko stroge zakonitosti. Slamo prepustite bivališčem živih bitij, ki so brez razuma, in modrujte s človeškim čustvom. Pomislite, ali je mogoče, da bi dežela, kakor je Italija, ki je strmoglavila najrazličnejše nasilnike, da je prišla do svojega tedinjenja in svoje politične neodvisnosti, da bi se tak dežela udala pod jarem stranke, ki nima več resnih korenin v ljudski duši, ker je raztrosila okoli sebe le neriljubljenost in sovraštvo.«

Nova vlada se lahko stvori v 24 urah.

»Vlada«, — nadaljuje »Giornale d'Italia« — »ki bi odgovarjala razpoloženju dežele, se sestavi lahko v 24 urah, ako se radi fašistovskih zablod enkrat začne kriza. Le verujte nam, gospodje, vlada pa, ki bi hotela obnoviti z vsemi sredstvi ustavno živ-

če ne izleta, pa romanje! Toliko v premislek tudi fantom drugih župnij! Vodstvo naj bi, če možno, prevzela Prosvetna zveza. — *Črniški fant.*

Šmarje na Vipavskem.

Bralno in pevsko društvo v Šmarjah priredi dne 14. t. m. ob 3 in pol pop. društveno veselico s sledečim vsporedom: 1. E. Adamič: V snegu, meš. zbor. 2. Deklamacija. 3. Kuplet. 4. V. Vodopivec: Naročilo, mešan zbor. 5. Deklamacija. 6. *** Na Goriškem je letno, mešan zbor. 7. J. Štoka: Mutasti muzikant, burka enodejanka. Med odmori šaljiva pošta. Vabljeni so tudi sosednja društva k sodelovanju.

Kojsko.

V nedeljo, dne 14. t. m. vsi Briči v Kojsko, kjer bomo videli po 9 letni odsotnosti najpoznejše došlega begunca. Ta je lepi in znameniti gotični oltar sv. Križa iz leta 1500, ki se je nahajal med vojno v *Florenci* v nekem muzeju, a je sedaj zopet postavljen na njegovo staro mesto. Povo-dom tega za našo farno in okolico jako veselega dogodka — se bo vršil *dne 11. t. m. velik cerkven shod*. Začetek ob 9 in pol; pridiga preč. g. stolni kan. in dekan L. Kumar, ki bo vodil tudi slovesno procesijo k sv. Križu.

Sv. Križ pri Ajdovščini.

Prosimo g. urednik, da sprejmete teh par stavkov iz naše občine, dasi bi ne zmanjkalo podobnih dopisov za vsako stev. "Straže". Ko je bil pred osmimi meseci razpuščen naš občinski zastop, ki je bil izvoljen po želji ljudstva, se je slišalo iz ust žene bivšega komisarja Lulika sledeče: Sramuj se, ker si takim poštenim in pravičnim možem kot so bili v županstvu napravil krivico, ker si delal proti njim, da so bili odstavljeni. Pozneje se je bahal Lulik pri kozarcu vina, da s svojim pomagačem Medveščekom zamore tudi še šestkrat razpuštili vsako županstvo. Iz tega se razvidi, kako znata ta dva na zvit in obrekovalen način doseči razpust občinskega sveta. Njima ne gre za stvar, temveč le za to, da zadostita svoji osebni maščevalnosti, četudi na škodo občine. Kaj mar Medvešček, če je županstvo še tako pošteno. Njemu ni nič ubiti moralno in gnotno svojega dobrotnika, svojega prijatelja in še več — samo da napase svoje osebno maščevanje. Da se je Medvešček radoval pri razpustu našega poštenega obč. sveta, dokazuje dejstvo, da je razobesil zastavo in častital kom. Luliku, kakor se je ta sam okoli bahal. — Piro, saj vsi vemo, kaj si pisal! Zares, starost je otročja. Ko pa je sedaj bil imenovan nov g. komisar, ni bilo zastave; Piro je ni razobesil. Čujemo pa, da sedaj kuje in premišljuje v svojem taboru, kako bi svojo zavoženo politiko spravil zopet v tir, ki si ga od nekdaj želi. Stari otrok bi potem morda vendar v miru živel in nehal s krivicami, ki segajo do začetka vojne. Nekoč se je izrazil, da ni pričakoval, da se bo naše županstvo moglo tako dobro in dolgo držati. Zaveda se, da ga je stalo mnogo truda in napora predno ga je po dveh letih vrge! Pri tem se seveda ni brigal, da napravi veliko škodo in krivico celi občini in nam ubogim davkoplačevalcem s stroški za komisarje.

Gotovo se sedaj Medvešček in Lulik bolj zavedata teh stroškov, ker ne moreta več prvi na županski, drugi na komisarski stolček. Ljudstvo pa dobro ve, da sta ona dva napravila občini te stroške, ter je oba že obsodilo.

Uboga občina, varuj se takih privandrancev - tulcev, ki se brigajo le za svoj interes in hočejo občinarje strašiti. Kaj mari takim tujem kot

Medvešček, Lulik in Jerkič fašizem; oni slišijo na ime »žep« in se sučejo kot listje na drevju ko veter pihlja, samo da bi našo občino izmозgavali in strašili. — *Idite!*

Davkoplačevalci.

V »Goriški Straži« z dne 2. t. m. je izšel dopis, ki med vrstami skuša braniti prejšnjega komisarja Lulika in delati težkoce novemu komisarju. Ker je vsaka obramba Lulika neumestna in nemogoča, kajti on je v prvi vrsti vzrok, da je bil naš občinski zastop razpuščen in da smo dobili sedaj komisarja, ki ni zmožen slovenskega jezika, zato čutimo dolžnost, da povemo sledeče: Sedanji komisar dobiva res 35 Lir za vsak uradni dan; ker pa prihaja samo dvakrat na teden iz Gorice, znaša to 280 L na mesec, med tem ko je dobival Lulik 450 Lir na mesec. Lulik je bil tedaj veliko težje breme za našo občino kot sedanji komisar. Če še pomislimo, da Lulik ni nič delal, temveč svojo moč samo izrabljal v politične, samopasne in strahovalne namene, potem ni nič čudnega, če smo se vsi oddahnili, ko ga je odpihnila burja s komisarjevega stolčka. Tudi Lulikov zagovor, da je moral odstopiti, ker je hotel imeti nove volitve, je zelo jalov. Prvič vemo vsi, kako bi se bile vršile volitve pod njegovim nasilnim vodstvom; drugič vemo tudi vsi, da ga je vzela noč radi obilice masla, ki si ga je natpal na glavo. Novemu komisarju ne moremo dosedaj še ničesar očitati. Z vso opravičenostjo pa upamo, sodeč po prvih korakih, da ne bo hodil po umazanih Lulikovih poteh. Saj se razumemo, kaj ne, pane Lulik in kompanija bella?

Objava.

Dale se na znanje, da se potom prostovoljne dražbe proda najboljšemu ponudniku iz itonkvezne mase Marija Mozetiča, trgovca v Gorici, Via Carducci, blago in prodajniška oprema (banki) cenjeni skupaj na 16.724,50 L.

Morebitne ponudbe naj se do 20. t. m. naslovijo na podpisanega odvetnika, pri kojem se dobe tudi nadaljna pojasnila.

Gorica, dne 9. 9. 1924.

Alojzij Mašera, odvetnik. Gorica, Viale XXIV Maggio, 11.

Razglas

prostovoljne javne dražbe.

Glasom sklepa kr. Preture iz Gorice od dne 6. avg. 1924, št. A VI. 797-15-11 je podpisani Rudolf Seculin pooblaščen, da izvede prostovoljno javno dražbo gotovih zapsuščine od pok. Marije vdove Pregelj iz Renč št. 168. Stvari, ki so podvržene dražbi so sledeče:

1. štev. P. T. 319 iz Renč 1. c. t. 168 hiša in 2. c. t. 177-1 hlev.

2. štev. P. T. 155 iz Gradišča 1. c. t. 222, 230 pašnik 2. c. t. 214-3, 215 pašnik, 214-4 gozd.

Vzkljena cena, oziroma najmanjša ponudba znaša za 1. štev. Lir 6000.— šest tisoč, skupno z vojno odškodnino, za 2. štev. Lir 4000.— štiri tisoč skupno z vojno odškodnino.

Dražba se bo vršila dne 1. okt. 1924 ob 9 in pol v pisarni podpisane-ga v Corso Verdi št. 39, kjer prizadeti lahko pregledajo ob delavnikih med uradnimi urami (9-12 in 15-18) natančne podatke glede dražbe.

Gorica, dne 3. septembra 1924.

Notar Rudolf Seculin,
pooblaščen komisar.

Zahvala.

Vsem, ki so ob smrti naše preljubljene soproge, matere, hčerke in sestre, gospe

Gabrijele Gorjup roj. Gabrijelčič
soproge šol. voditelja

izkazali svoje tolažilno sočutje, darovali krasno cvetje ter jo spremljali na zadnji poti, izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se še zahvaljujemo precastiti duhovščini z gosp. kanalskim dekanom na čelu, pevskima zboroma »Izobraževalnega društva v Avčah« in kanalske »Citalnice« za ganljive žalostinke, g. E. Zegu za lepe poslovljne besede, dalje še vsem sorodnikom, kakor tudi g. zdravniku dr. L. Cannonieri-ju v Kanalu, g. Karolu Kovačiču in g. Rudolfu Bavdahu, ki so prihiteli ob tragični nesreči v hitro pomoč.

Avče, dne 9. septembra 1924.

Zalujoči rodbini:
Gorjup-Gabrijelčič.

»Ljudska posojilnica« v Šempasu

vabi vse člane k rednemu občnemu zboru dne 14. sept. ob 10. uri v obč. domu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Prečitanje revizijskega poročila.
4. Potrjenje letnega računa za leto 1923.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

V slučaju da bi ne bilo zadostno število navzočih članov ob zgoraj določeni uri, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ob vsakem številu navzočih članov.

NAČELSTVO.

Širite »Goriško Stražo«!

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Reagenhart & Kaymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.
Blago solidno! Cene zmerne!

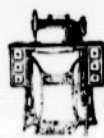
ERNIA

ozdravljena
z najnovjšim pasom BROOCK

Mirodlinica in dišavnica

E. Grapulin-Gorica

naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.

Prva slovenska tvrdka

JOSIP KERŠEVANI

Gorica, Piazza Duomo št. 9 (desno)

priporoča svojo trgovino najizvrstnejših šivalnih strojev iz svetovno znane nemške tovarne »MUNDLOS«, dvokoles znamke orig. »KOLUMBIA«, belgijskih pušk ter vse k temu spadajoče predmete.

Brezplačen poduk v umetnem vezenju, šivanju in krpanju.
Lastna mehanična delavnica in popraviljavnica Piazza Duomo 5 (vogal ulica Rabatta).

Razglas.

Dne 15. septembra t. l. se bo vršil v Dornbergu običajni živalski in kramarski semenj.

Županstvo občine Dornberg.

3 DOBRO IZURJENE POMOČNIKE: mehanika, mizarja in kovača sprejemem takoj v službo. *Franc Obid, mehanik, Cerčno.*

NA PRODAJ so mladi prešički 6-7 tednov stari, nemške pasme, jako lepi, po zmerni ceni. Kie, pov. uprava.

STROJNO ključavničarstvo zelo dobro vpeljano se po ceni prodaja v večjem mestu v Jugoslaviji. Naslov pri upravi »G. Str.«.

Zdravnik

dr. RADO SFILIGOJ
se je preselil
na Travnik št. 5, I.
(nasproti lekarne).

Naš zobozdravnik

doktor Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

v GORICI - na Travniku 20

Fotograf Anton Jerkič posluju na
CORSU VERDI 36 (prej Via Giardino).